

**РЕЦЕНЗІЯ НА КОЛЕКТИВНУ МОНОГРАФІЮ «МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ
ОБРІЇ ІНТЕРМЕДІАЛЬНОСТІ: ЛІНГВІСТИКА – ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО –
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО» (ЗА РЕД. О. ВОРОБІЙОВОЇ, Р. САВЧУК, Л. ТАРАНЕНКО.
КИЇВ : ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», 2024. 392 С.)**

Останніми роками спостерігаємо доволі стрімку розбудову інтермедіальності як однієї з фундаментальних дисциплін філологічного спрямування, що цілком закономірно вписується у новітній міждисциплінарний формат мовознавчих, літературознавчих і перекладознавчих студій, зорінтований на розкриття взаємодії мови та мислення у відгомонах інших видів мистецтв.

Колективна монографія «Міждисциплінарні обрії інтермедіальності: лінгвістика – літературознавство – перекладознавство» пропонує цікавий, науково-обґрунтований і мультивекторний погляд на інтермедіальність як явище постпарадигмального характеру, що може розглядатися в усьому комплексі своїх виявів, які маркують зміни у способі художнього мислення та синкретичності мистецького сприйняття.

У цьому сенсі, наукові розвідки низки відомих вітчизняних (Ольга Воробйова, Наталія Висоцька, Руслана Довганчина, Світлана Жаботинська, Ганна Кривенко, Тетяна Крисанова, Оксана Левицька, Тетяна Луньова, Світлана Маценка, Наталія Мочернюк, Тетяна Некряч, Олександр Ребрій, Руслана Савчук, Тетяна Сасенко, Лариса Тараненко, Ярослав Федорів, Наталія Чабан, Ірина Шевченко) і закордонних (Мікеле Ванджі, Ельжбета Кшановська-Ключевська) науковців, фахівців у різних галузях мистецтва, мови і літератури, є, на наше переконання, однією із вдаливих спроб наблизитися до теоретичного та методологічного осмислення універсальності явища інтермедіальності, його витлумачення як результату тих парадигмальних змін і трансформації способів смислотворення, якими характеризуються сучасне мистецтво, мова і культура загалом.

Актуальність такої наукової праці є безсумнівною. На нашу думку, її визначають декілька важливих чинників. По-перше, відсутність спеціальних праць подібного гатунку, які були б настільки розлогими та охоплювали б про-

блематику інтермедіальності, розглянуту в контексті міждисциплінарних студій з акцентом на трьох сферах філології: мовознавстві, літературознавстві та перекладознавстві. По-друге, монографія спрямована на популяризацію напрацювань великого авторського колективу у сфері виявлення специфіки взаємодії літератури і мистецтв з позицій когнітивно-семіотичних і культурологічних студій мови, художнього дискурсу, кінодискурсу, політичного дискурсу та художньо переосмислених мистецьких артефактів. Таким чином, монографія виступає, по суті, справжнім дороговказом для тих, хто цікавиться проблематикою взаємодії мистецтв.

У першій частині монографії, що має назву «Лінгвопоетика інтермедіальності», зібрано студії, які сфокусовані на дослідженні питання взаємодії різних медіа, зокрема художнього дискурсу й кінематографу через синергію засобів різних знакових систем – слова, зображення і звуку, релігійно-архітектурного дискурсу в образно-тропологічному аспекті, а також на окресленні проблематики художнього тексту в ракурсі мелопоетики, есеїстики й візуальних мистецтв. Привертає увагу методологія студіювання політичного дискурсу в його мультимодальних виявах й алгоритми побудови стратегічних наративів у Європейському контексті.

Друга частина монографії – «Інтермедіальність у літературознавчих студіях» – пропонує заглиблення в царину взаємодії літератури й театру, зокрема в аспекті перформативності художніх творів, літератури й кінематографу, літератури й образотворчого мистецтва, у тому числі крізь призму живописної цитати й інтермедіальної імагології. Інтермедіальна проблематика увиразнюється також у зверненні до відображення в літературі досвіду відомих художників, репрезентованого через інтерпретацію біографічного матеріалу або/і малярства митців. У цій частині монографії вагоме місце відведене фотографії, що потрактовується не

лише як художній, а й як політичний інструмент.

До третьої частини монографії під назвою «Інтермедіальність з погляду перекладознавства» увійшли дві наукові розвідки, виконані на перетині художньої літератури й театру в ракурсі інтерсеміотичного перекладу, а також дитячої літератури, розглянутої з позицій відтворення ілюстрацій у перекладі.

Ознайомлення з текстом наукової праці дає можливість стверджувати, що колективна монографія «Міждисциплінарні обрії інтермедіальності: лінгвістика – літературознавство – перекладознавство» є першою системною й комплексною роботою у цьому напрямі. Вона написана на вимогу часу, має надзвичайно велике теоретичне та практичне значення, відкриває широку дорогу для здійснення подаль-

ших філологічних досліджень у новому та перспективному напрямі сучасної науки.

Без сумніву, рецензовану колективну монографію можна віднести до ґрунтовних праць фундаментального і водночас прикладного характеру у сфері вивчення інтерсеміотичної взаємодії різних видів мистецтва, полікодового та мультимодального симбіозу різноманітних мистецьких форм, інтеракції різних культур в аспекті мультикультурності та національної ідентичності, а також культуроспецифічних рис образотворення та наративізації художнього бачення.

Рецензент:

Станіслав Ольга Вадимівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романської філології, Волинський національний університет імені Лесі Українки